

עפ"א 42520/04/18 - נוהיל חלאילה נגד ועדה מקומית לתכנון לב הגליל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייט

עפ"א 42520-04-18 חלאילה נ' ועדה מקומית לתכנון לב הגליל

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט נאסר ג'השאן

המערער נוהיל חלאילה

נגד

המשיבה

ועדה מקומית לתכנון לב הגליל

פסק דין

1. ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בקריות (כב' השופטת אלואז זערורה- עבדאלחלים) מיום 08.03.2018, בתיק תו"ב 29433-04-15 בגדרו הוטלו על המערער העונשים הבאים: קנס בסך 20,000 ₪ או 5 חודשי מאסר תמורתו וחתימה על התחייבות כספית בסך 25,000 ₪ להימנע במשך תקופה של שנתיים מיום מתן גזר הדין מביצוע עבירה על-פי פרק י' לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה-1965 (להלן: "החוק").

2. כנגד המערער וכנגד נאשם אחר (נאשם מס' 2 בכתב האישום שהוא אחיו של המערער) הוגש לבית משפט קמא כתב אישום המייחס להם עבירות של ביצוע עבודות בנייה ללא היתר ושימוש במקרקעין ללא היתר בניגוד לסעיף 204(א) לחוק.

3. על-פי עובדות כתב האישום, בהן הודו הנאשמים, מאז תאריך 29.10.2014 ועד ליום 12.01.2015, או בסמוך לכך, ביצעו הנאשמים במקרקעין הידועים כמגרש 100/1 בחלקה 9 בגוש 19425 מאדמות דיר חנא, שייעודם מגורים, עבודות בנייה ושימוש ללא היתר כאשר הקימו הנאשמים קומה נוספת-רביעית מעל בניין קיים המונה שלוש קומות, כששטח הקומה שהקימו הנאשמים הוא 390 מ"ר. נטען כי עד להגשת כתב האישום לא הוגשה כל בקשה למתן היתר בנייה.

4. כאמור, שני הנאשמים הודו בעובדות כתב האישום ובהכרעת הדין מיום 25.6.2015 הורשעו במיוחס להם בכתב האישום. שלב הטיעונים לעונש נדחה מפעם לפעם לאור טענת הנאשמים כי החלו בהליך הכשרת הבנייה הבלתי חוקית. ביום 14.12.2017 טענו הצדדים לעניין העונש וב"כ הנאשמים אף השלים טענותיו בכתב.

5. בגזר דינו, אשר ניתן לאחר שהמערער והנאשם האחר החלו פועלים להוצאת היתר בנייה וההיתר ניתן בידם, עמד בית משפט קמא על טענות באי כוח הצדדים, והתייחס לנסיבות ביצוע העבירה, לשטח הבנייה שהוסף ללא היתר, לעובדה כי הבקשה להוצאת היתר הוגשה בשנת 2016, רק לאחר הגשת כתב האישום, וכן למצבם הכלכלי של הנאשמים. בית משפט קמא קבע מתחם ענישה הולם לעבירה לפי נסיבותיה כאשר הוא שוקל, לענין מתחם הענישה הנוגע לקנס את מצבם הכלכלי של הנאשמים כמצוות סעיף 40 לחוק העונשין תשל"ז-1977.

בית משפט קמא התייחס אף לאינטרסים המוגנים שנפגעו מביצוע העבירה, וקבע כי מתחם הענישה ההולם את העבירה לפי נסיבותיה נע בין 20,000 ₪ עד 40,000 ₪ לכל אחד מן הנאשמים.

6. בבואו לגזור את עונשם של שני הנאשמים, התייחס בית משפט קמא בהוצאות הכשרת המבנה, בהודאת הנאשמים בהזדמנות הראשונה וכן שקל את מצבם הכלכלי. בית המשפט הטיל על כל אחד מהם עונש קנס ברף התחתון של מתחם הענישה.

7. המערער שלפניי אינו משלים עם גזר הדין שניתן וטוען כי ראוי להתערב בגובה הקנס ולהפחיתו כדי 2,000 ₪ בלבד.

8. המערער טוען כי בית משפט קמא לא התייחס לעובדה, כי המערער לא ידע כי בעת בניית הקומה הנוספת שיש להשיג היתר בנייה וכי הוא דאג "לקדם הוצאת היתר בניה עוד מלפני הגשת כתב האישום, אך ובשל הבירוקרטיה של רשויות התכנון ההיתר התעכב ורק ביום 6.12.17 התקבל ההיתר". עוד טען המערער כי בית משפט קמא התעלם מנסיבות ביצוע העבירה ע"י המערער שלפניי שכן המערער ואחיו הנאשם האחר לא אכלסו ולא השכירו את הקומה הנוספת לצד שלישי עובר להוצאת ההיתר.

9. המערער הוסיף, כי בית משפט קמא לא התייחס כלל לנסיבות שהביאוהו לביצוע העבירה.

נטען כי המערער הוטעה על-ידי הקבלן והאדריכל כשנמסר לו כי ניתן להוסיף עוד קומה, על המבנה הקיים, ועד סיום בניית הקומות שבהיתר יהיה היתר לקומה מושא כתב האישום (ראו: הנטען בסעיף 3 להודעת הערעור). נטען, כי בית משפט קמא התעלם ממידת אשמו של המערער, שכן הקומה הרביעית שנבנתה מחולקת לשתי דירות, כאשר הדירה המצויה בשימוש של המערער הינה בשטח 171 מ"ר ואילו זו שבשימוש של אחיו היא בשטח 219 מ"ר ועל כן לא היה מקום לקבוע עונש קנס זהה לשני הנאשמים.

10. במעמד הדיון בפניי חזר ב"כ המערער על טענותיו. ב"כ המשיבה תמך יתדותיו בגזר דינו של בית משפט קמא ובנימוקיו.

11. לאחר ששמעתי את טענות הצדדים ולאחר עיון בהודעת הערעור ובנספחיה נחה דעתי כי יש לדחות את הערעור.

12. "הלכה היא, כי ערכאת הערעור אינה נוטה להתערב בעונש שהושת על ידי הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים בהם נפלה בגזר הדין טעות מהותית או כאשר העונש סוטה באופן ניכר ממדיניות הענישה המקובלת בעבירות דומות" (ע"פ 6007/13 אבו שהאב נ' מדינת ישראל (20.01.2015); ע"פ 8204/14 זלום נ' מדינת ישראל (15.04.2015); ע"פ 8109/15 אביטן נ' מדינת ישראל (09.06.2016)). איני סבור כי המקרה דנן, נופל בגדר אותם מקרים חריגים המצדיקים התערבות כאמור; עונש הקנס שהושת על המערער משקף את חומרת מעשיו, תוך איזון הולם של כלל השיקולים לקולא ולחומרא, ואין הוא חורג מרף הענישה המקובל.

13. בית משפט קמא שקל כיאות את טענות הצדדים, את השיקולים לחומרא ואת השיקולים לקולא. בין השיקולים לחומרא אמנה את היקף הבנייה הנרחב כ- 390 מ"ר ללא היתר, והעובדה שהמערער ואחיו נטלו את החוק לידיים ובנו ללא היתר בנייה מקום שהיתר הבנייה היה בהישג יד. בהקשר זה אני דוחה את טענת המערער כי יש לראות בו כמי שבנה ומשתמש ב-171 מ"ר בלבד, שכן הדבר סותר את עובדות כתב האישום בהן הודה המערער. עובדות כתב האישום ברורות והן קובעות כי שני האחים בנו יחדיו 390 מ"ר. עוד יצוין כי בית משפט קמא שקל כראוי את השיקולים לקולא לרבות קבלת היתר, מצבם הכלכלי של המערער והנאשם האחר, והודאתם בהזדמנות הראשונה.

14. עבירות מן הסוג הנדון שבהן נוטל נאשם את החוק לידייו ובונה בנייה רחבת היקף ללא היתר בנייה, הן עבירות חמורות. בעניין זה ראוי להפנות למדיניות שנקבעה בפסיקת בית המשפט העליון בעניין תופעת הבנייה הבלתי חוקית בישראל, אשר מחייבת נקיטת יד קשה:

"כפי שנקבע לא אחת, עבירות התכנון והבניה הפושות בארצנו, הגיעו לכדי רמה של "מכת מדינה", דבר המחייב נקיטת יד קשה נגד העבריינים. יפים, לעניין זה, דברי השופט ס' גובראן ברע"פ 6665/05 מריסאת נ' מדינת ישראל (17.5.2006): 'על העונש שנגזר על מי שמורשע בעבירות נגד חוקי התכנון ובניה לשקף את חומרת המעשים והפגיעה בשלטון החוק ולשמש גורם הרתעה נגדו ונגד עבריינים פוטנציאליים, במטרה להפוך את ביצוע העבירות לבלתי כדאיות מבחינה כלכלית. כבר נפסק בעבר, כי בתי-המשפט מצווים לתת יד למאבק בעבירות החמורות בתחום התכנון והבניה, שהפכו לחזון נפרץ בימינו'" (רע"פ 189/14 מודלג' נ' מדינת ישראל (03.03.2014))

15. אכן, קבלת היתר בנייה לאחר ביצוע הבנייה היא נסיבה מקלה, אולם אין בה כדי להקהות את החומרה שדבקה בעבירה עצמה. קבלת היתר בנייה ממתיקה את העונש אולם אין בה כדי לבטלו או להפחיתו כדי עונש סמלי כפי שמבקש המערער. כבר נקבע כי מטרתו ותכליתו של קנס בעבירות תכנון ובניה הנה הרתעת העברייני באמצעות גרימת חיסרון כס וכן על מנת להפוך את העבירות לבלתי כדאיות מבחינה כלכלית (ע"פ 6665/05 מריסאת נ' מדינת ישראל (17.05.2006)).

16. בהתחשב בנסיבות העבירה, במצבו הכלכלי של המערער, ובמדיניות הענישה הנוהגת, מצאתי כי מתחם הענישה שנקבע הוא סביר ועל כן לא מצאתי מקום להתערב בו או להתערב בעונש שהוטל.

17. הערעור נדחה אפוא.

ניתן היום, כ"ו טבת תשע"ט, 03 ינואר 2019, בהעדר הצדדים.